

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної
науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра кримінального процесу

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра юстиції

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЮРИСТІВ
ГО «СТАЛЕ ПРАВОСУДДЯ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

Харків
«Право»
2025

Відповідальна редакторка *Л. М. Москвич*

Актуальні проблеми судового права : матеріали X міжнар.
А43 наук.-практ. конф. (25 квіт. 2025 р.) / [відп. ред. Л. М. Москвич] ;
Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. кримін. процесу ;
Навч.-наук. ін-т права Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Каф. юстиції ;
Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.», Каф. орг. суд., правоохорон.
органів та адвокатури ; Нім.-Укр. об-ня юристів ; ГО «Стале правосуддя». –
Харків : Право, 2025. – 376 с.

ISBN 978-617-8612-04-7

Збірник містить матеріали Десятої міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем судового права, у якій взяли участь відомі вітчизняні та зарубіжні науковці та практики. Організаторами заходу виступили кафедра кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кафедра юстиції ННІ права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», Німецько-Українське об'єднання юристів і ГО «Стале правосуддя». В основу видання покладено доповіді, виголошені учасниками конференції, які торкаються різноманітних аспектів судового права.

УДК 349.42

Матеріали викладено в авторській редакції.
Відповідальність за їхню якість, достовірність,
відсутність текстових запозичень несуть автори.

Відеозапис конференції за посиланням:

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2025

ISBN 978-617-8612-04-7

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2025

Мельникова Владислава
*студентка 1 курсу денної форми
здобуття освіти другого
(магістерського) рівня
вищої освіти спеціальності 081 «Право»
освітньої програми «Право»
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

ЕТИКА АДВОКАТА В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В епоху цифровізації адвокатська практика все більше залежить від використання електронних засобів зв'язку, баз даних, хмарних технологій та аналітичних платформ. При цьому класичні принципи адвокатської етики – збереження конфіденційності, недопущення конфлікту інтересів, об'єктивність, лояльність до клієнта – повинні залишатися незмінними, однак потребують уточнення у контексті нових технологічних реалій. Актуальність теми зумовлена необхідністю адаптації традиційних етичних норм до нових умов професійної діяльності адвокатів. Проблематика поєднання етичних норм і цифрових практик стає дедалі помітнішою. Поява дистанційних консультацій, цифрового документообігу й навіть алгоритмічної обробки судової практики породжує нові запитання: як гарантувати збереження адвокатської таємниці в мережі? Чи етично використовувати штучний інтелект при прийнятті рішень? Як оцінювати поведінку адвоката в соціальних мережах? Саме ці аспекти формують зміст сучасного розуміння адвокатської етики.

У ХХІ столітті світ перебуває в активній фазі цифрової трансформації, що охоплює всі сфери суспільного життя, зокрема й юридичну. Впровадження цифрових технологій у діяльність адвокатів має не лише практичні, а й глибоко етичні наслідки. Варто розпочати із визначення хто такий адвокат, у Рекомендації № R (2000) 21 «адвокат» означає особу, яка відповідно до національного законодавства кваліфікована та уповноважена захищати та діяти від імені своїх клієнтів, займатися юридичною практикою, з'являтися в офіційній якості в суді і консультувати та представляти своїх клієнтів у питаннях права [1]. Сучасний адвокат

стикається з новими формами викликів – від захисту цифрових даних клієнта до дотримання етичних стандартів під час використання штучного інтелекту. Саме тому питання етики адвоката в умовах цифрових технологій є надзвичайно актуальним та потребує детального теоретичного й практичного осмислення.

У сучасних умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій адвокатська діяльність зазнає суттєвих змін, що вимагає від правників не лише високого рівня професійної підготовки, але й володіння сучасними цифровими інструментами. Використання інформаційних технологій стає невід’ємною складовою професійної діяльності адвоката, сприяючи підвищенню ефективності надання правової допомоги та забезпеченню дотримання етичних стандартів професії.

Згідно з дослідженням В. В. Заборовського [2], інформаційні технології відіграють ключову роль у процесі підвищення кваліфікації адвокатів. Використання онлайн-платформ та дистанційних навчальних курсів дозволяє правникам оперативнo оновлювати знання та адаптуватися до змін у законодавстві та правозастосовній практиці. Проте автор наголошує на необхідності безкоштовного доступу до таких ресурсів, оскільки підвищення кваліфікації є професійним обов’язком адвоката.

У спільній праці В. В. Заборовського, В. В. Манзюка та Р. Б. Олійника аналізуються основні види інформаційних технологій, що застосовуються в адвокатській діяльності. Серед них виділяються довідково-правові системи, інформаційні (автоматизовані) системи, єдині та державні реєстри, а також використання мережі Інтернет [3]. Застосування цих технологій сприяє підвищенню ефективності роботи адвоката та забезпеченню доступу до актуальної правової інформації.

Таким чином, інтеграція інформаційних технологій у професійну діяльність адвоката є не лише вимогою часу, але й важливим етичним аспектом, що сприяє підвищенню якості надання правової допомоги та забезпеченню прав клієнтів.

Етична поведінка адвоката сьогодні нерозривно пов’язана з цифровою компетентністю, відповідальним використанням технологій, захистом даних клієнта та усвідомленням обмежень алгоритмізованих рішень. Тому формування нової етичної парадигми у правничій професії – невід’ємна частина її подальшої еволюції в умовах цифровізації.

Для того щоб протистояти викликам сучасної реальності в умовах цифрових технологій можна керуватися наступними варіантами. Необхідно інтегрувати цифрову етику у систему юридичної освіти. Можна

запровадити у програми підготовки правників обов'язкові курси для майбутніх юристів з цифрової безпеки, етики використання цифрових технологій у роботі адвоката та юридичної інформатики для чіткого розуміння як майбутньому адвокату зареєструвати свій електронний кабінет тощо, для того щоб формувати фахівців, які з самого початку знайомі з викликами цифрових технологій та як правильно працювати з у новій реальності сьогодення юридичної професії. Також слід звернути увагу на те, що в актуальних Правилах адвокатської етики питання цифрових технологій не врегульоване [4]. Тому потрібно розробити оновлені Правила адвокатської етики з урахуванням специфіки впливу цифрових технологій на професію адвоката. Необхідно адаптувати чинні кодекси професійної етики адвокатів, чітко прописуючи норми поведінки в цифровому середовищі: правила комунікації через електронну пошту, поведінку в соціальних мережах, відповідальність за використання цифрових інструментів і штучного інтелекту.

Отже, цифровізація кардинально змінює ландшафт юридичної професії, створюючи нові можливості для адвокатської діяльності, але водночас породжуючи низку етичних викликів. Збереження адвокатської таємниці, відповідальне використання цифрових технологій, підвищення професійної цифрової компетентності та формування адекватного етичного ставлення до алгоритмізованих рішень – усе це має стати основою нової етичної парадигми. Розробка оновлених Правил адвокатської етики, а також інтеграція цифрової етики у систему юридичної освіти є першочерговими заходами для належного реагування на сучасні виклики. Лише за умови постійного осмислення і перегляду етичних засад професії в контексті цифрових трансформацій адвокат зможе зберегти довіру суспільства, захистити права клієнтів та залишатися ефективним у мінливому правовому полі.

Список використаних джерел:

1. Рекомендація № R (2000) 21 Комітету Міністрів державам-членам про свободу професійної діяльності адвокатів, ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи на 727 засіданні заступників міністрів 25 жовтня 2000 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU00302> (дата звернення – 13.03.2025)
2. Zaborovskyy V. The use of IT technologies in the process of improving the qualifications of a lawyer. *Uzhhorod National University Herald. Series: Law*. 2023. Vol. 3, no. 75. P. 101–106. URL: <https://doi.org/10.24144/2307–3322.2022.75.3.17> (date of access: 18.02.2025).

3. Заборовський В., Манзюк В., Олійник Р. Types of information technology used by a lawyer in his professional activity. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. Vol. 2. P. 239.

4. Правила адвокатської етики. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text> (дата звернення: 18.02.2025).

Науковий керівник: Осипчук Антоніна Віталіївна, кандидатка юридичних наук, асистент кафедри юстиції Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Мозгальов В. Ю.
*аспірант 2-го курсу кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури
Національного університету «Одеська
юридична академія»*

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕХІДНОГО ПРАВОСУДДЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ЗА КРИМІНАЛЬНИМИ ПРАВОПОРУШЕННЯМИ, ПЕРЕДБАЧЕНИМИ СТ. 263 КК УКРАЇНИ

За день до початку повномасштабного вторгнення в Україну, 23.02.2022 року, Верховною Радою України було прийнято за основу Проект Закону про право на цивільну вогнепальну зброю № 5708 від 25.06.2021 р. [1] як відповідь на запит суспільства щодо запровадження профільного закону, який би врегулював суспільні відносини у сфері обігу зброї.

Завдяки мужності українського народу, ЗСУ, волонтерам та громадянам, нашій державі вдалося встояти в перші дні та тижні військової агресії. Як свідчать відеоматеріали, у той час зброя видавалась, як учасникам ТРО, ДФТГ так і пересічним громадянам, які були готові боронити Україну.

Реакцію держави по цьому питанню, на відміну від розгляду вищевказаного проекту Закону, який досі не винесено у парламент на друге читання, можна вважати оперативною. Вже 03.03.2022 р. Верховною

Іванова Вікторія

ВИЗНАННЯ ТА ВИКОНАННЯ ІНОЗЕМНИХ СУДОВИХ РІШЕНЬ ЩОДО КОМПЕНСАЦІЇ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ЗБРОЙНОЮ АГРЕСІЄЮ	219
---	-----

Ігнатов М. П.

БАЛАНС МІЖ ПУБЛІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ТА ПРАВАМИ ЛЮДИНИ: ПОЗИЦІЯ ЄСПЛ У СПРАВАХ ЩОДО ОБІГУ НАРКОТИКІВ	223
---	-----

Калараш Р. А.

ПОГЛЯДИ ААРОНА БАРАКА НА ПРИРОДУ СУДОВОГО РОЗСУДУ ТА СУДОВОЇ ПОЛІТИКИ.....	226
---	-----

Книш І. П.

СУДОВИЙ ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРИ ЗВІЛЬНЕННІ ЗІ СЛУЖБИ ЗА СТАНОМ ЗДОРОВ'Я.....	228
--	-----

Коройд Ю. М.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА АПЕЛЯЦІЙНЕ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ СУДІВ.....	232
--	-----

Коцюбоко І. В.

СТАНДАРТИ ДОКАЗУВАННЯ ПІД ЧАС СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ САНКЦІЇ У ВИГЛЯДІ СТЯГНЕННЯ В ДОХІД ДЕРЖАВИ АКТИВІВ ПІДСАНКЦІЙНИХ ОСІБ.....	236
--	-----

Красножон О. М.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННИХ ТЕХНОЛОГІЙ	242
--	-----

Кривошей О. М.

ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ ЯК ЗАСОБУ ДОКАЗУВАННЯ	246
--	-----

Лупійчук Д. В.

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРОКУРОРА В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ	249
--	-----

Medviediev Vladyslav

COURT COSTS ALLOCATION AND THE PRINCIPLE OF PROPORTIONALITY: LESSONS FROM UKRAINIAN AND LATVIAN PROCEDURAL MODELS.....	253
--	-----

Мельникова Владислава

ЕТИКА АДВОКАТА В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	258
--	-----